

39-1-1. **Bilim insanı** olgusal dünyayı betimleme ve açıklama girişiminde doğrudan gözleme elvermeyen, dahası belki de gözleme tümüyle kapalı birtakım soyut nesne, süreç veya ilişkilerden söz eder.

II. Onun yaklaşımı **pragmatiktir; varsaydığı nesne veya süreçler**, araştırma konusu **problemin çözümüne olanak verdiği ölçüde** geçerlidir.

III. **Bilim insanı**, tanımlarını verse bile **bu kavramların** nesnel gerçeklikle ilişkileri üzerinde durmaz, gözlemsel verilere indirgeme olasılıklarını sorgulamaz.

IV. **Örneğin**, bazıları günlük dilimize bile geçen **elektron, proton, nötron, gravitasyon, elektromanyetik alan, gen, id, bilinç, bilinçaltı vb. bu tür kavramlardır.**

V. **Oysa bilim felsefecisinin yaklaşımı** analitiktir ve araştırma konusu problemin çözümüne etkisinden bağımsız olarak bu nesne veya süreçler hakkında sorular sorar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir? A) I ve II B) II ve IV* C) III ve IV D) III ve V E) IV ve V

2-Bu kentlin ara sokaklarında yürürken ilginç bin bir görüntü çıkar karşınıza. Dünyanın öteki büyük kentlerinde pek rastlayamayacağınız bu zenginliği, ancak **volculuktan önce ev ödevine hazırlanan turistler** keşfedebilir. Bu parçadaki altı çizili sözle, turistlerin hangi özelliği vurgulanmak istenmiştir?

- A) Gidip gördüğü yerlerle ilgili karşılaştırmalar yapma
B) Kentin ana caddelerinin, o kentteki yaşamı yansıtmadığını bilme
C) Tanınmış yerlerden çok, tanınmamış yerleri gezme
D) Herkesin gördüğünden farklı şeyler görmek için yola çıkma
E) Yola çıkmadan önce gideceği yer hakkında bilgi edinme*

3-(I) İstanbul'a 520 km, İzmir'e 156 km uzaklıkta olan Ayvalık; Akdeniz kıyı şeridinin başladığı yerdedir. (II) Burada Akdeniz iklimi hüküm sürer, turizm canlıdır. (III) Parke taşlı sokakları ve eski yüzlü evleriyle başka bir zamana aitmiş gibi gelir ziyaretçisine. (IV) Ekonomisi ise zeytin ve zeytinyağına dayanır. (V) Bu durum yemeklerine de yansır; Ayvalık, zeytinyağlı yemekleriyle meşhurdur. Ayvalık'ın anlatıldığı bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili hangisi yanlıştır?

- A) I.'de, konum bildirmede sayısal verilerden yararlanılmıştır.
B) II. cümlede, **mevsim koşullarıyla ilgili bilgi** verilmiştir.*
C) III. cümlede, **görünüşünün uyandırdığı izlenim** belirtilmiştir.
D) IV. cümlede, **gelir kaynaklarının neler olduğu** açıklanmıştır.
E) V. cümlede, **mutfak kültüründen** söz edilmiştir.

4-Türkçenin güzel deyimlerinden biri de----. Deyimler Sözlüğü'nde bu deyim şöyle açıklanıyor: "Dünyada neler, ne gibi güçlükler olduğunu, ne gibi dalavereler çevrildiğini, insanın başına neler gelebileceğini öğrenmek." Peki ne dersiniz, Çehov'un sevgili "Vanya Dayı"sı Hanyayı Konyayı anladı mı acaba Vanya Dayı adlı oyunun sonunda? Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) Dünyanın kaç bucak olduğunu anlamak*
B) Kabına sığmamak
C) Gömlek eskitmek
D) İki ayağını bir pabuca sokmak
E) Oyuna gelmek

5-Uçaklarda hemen her türlü iletişim ağı bulunmasına rağmen yolcuların uçak modunda dahi olsa kalkış ve inişlerde cep telefonlarını kullanmaları yasaktır. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalkış ve iniş dâhil tüm uçuş boyunca cep telefonları kapalı kalmak zorundadır.
B) Tüm elektronik cihazlar uçağın elektronik donanımına zarar vermektedir.
C) Uçakların hepsinde GPRS ve internet bağlantısı vardır.
D) Uçaklarda yolcuların uyması gereken birtakım kurallar vardır.*
E) Uçak havadayken cep telefonlarının kullanımı serbesttir.

6-Çocuklar, biz yetişkinlerin aklının ucundan bile geçmeyen fikirlere sahipler. Teknolojiyle bizden daha çok içli dışlı oldukları için farklı biçimde düşünüyorlar. İnsanın yüreğini ısıtan, aynı zamanda inanılmaz derecede zekice şeyler tasarlayabiliyorlar. Geleceği daha iyiye götürecek icatlar üretme potansiyelleri var, bu nedenle de devamlı bir girişimcilik peşindedir. Ancak tüm bunları gerçekleştirmeleri, her şeyden önce onlara ihtiyaçları olan cesareti verip vermememize bağlı... Bu parçaya göre yazar, aşağıdakilerden hangisini söylemiştir?

- A) Çocuğum uzun süre bilgisayarla oynadığında ondaki değişimi gözlemlemeye ve not etmeye gayret ediyorum.
B) Çocuğumla daha rahat iletişim kurabilmek için değişen dünyaya ve teknolojiye ayak uydurmaya çabalıyorum.
C) Çocuğum evdeki radyoyu söküp içini açtığında ona kızmak yerine çocuğumun ne keşfettiğiyle ilgileniyorum.*
D) Çocuğumla vakit geçirebilmek için oynadığı oyunlara katılıyor ve yaptığı yanlışları gözlemliyorum.
E) Çocuğumun başarılı bir birey olmasından ziyade iyi bir kişi olarak yetişmesinin önemli olduğunu düşünüyorum.

7-Gazeteci olarak, aldığınız haber sizi ne kadar üzse üzsün, günlük işlerinizi yapmaktan kaçamazsınız. Yine haberleri hazırlayacak, yine sayfaları düzenleyecek, acının üstüne çıkarak işinizi yapacaksınız, yapmak zorundasınız.

Bu parçada geçen "acının üstüne çıkmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Acısını unutturacak işlerle uğraşmak
B) İşini severek yaptığını göstermek
C) Özel yaşamından söz etmemek
D) Olayların iyi yönlerini görmeye çalışmak
E) Üzüntüsünü yenerek görevini sürdürmek*

8-(I) Eğer yöresel ürün meraklısıysanız gidebileceğiniz en doğru adres Şanlıurfa'dır. (II) Peynirin, baharatın, dokumanın, bakırın, halı ve kilimin her türlü satılır Şanlıurfa çarşılarında. (III) Her zevke uygun, en zor beğenenlerin bile alacağı bir şeyler vardır bu çarşılarda. (IV) Alışveriş yapmasanız bile kent esnafının güler yüzü ve dürüstlüğü bir tebessüm oluşturur sizde. (V) Bence bir acı kahvelerini içmeden geçmeyin. Numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, **koşul** bildirilmiştir.
B) II. cümlede, **önceki cümleye ilişkin açıklama** yapılmıştır.
C) III. cümlede, **karşılaştırma** yapılmıştır.
D) IV. cümlede, **benzetmeye** başvurulmuştur.*
E) V. cümlede, **öneride** bulunulmuştur.

9-Kimi yazarlar, kendi yaratma yöntemlerini açıklarken, gerçeğe her yönüyle bağlı kaldıklarını, gerçeği eksiksizce yansıtmayı yazarlığın temel ilkesi saydıklarını söylerler. Düşsellikten kaçındıklarını, söz arasında özellikle belirtmeye özen gösterirler. Yazdıklarıyla yaşananlar arasındaki ilişkiyi vurgulamaya çabalarlar. Dahası, bir romancıdan, öykücünden çok, bir tarihçi, toplumbilimci, ruhbilimci gibi davrandıklarını söyleyenler bile vardır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada belirtilen görüşle uyumludur? A) Bir sanat yapıtında yansıtılan gerçek, gerçeğin kendisi değil, törpülenmiş, cilalanmış bir görünümüdür.

- B) Yapıtların, içerik yönünden yaşama sıkıca bağlı olması gerekir.*
C) Bir yapıtta yansıtılan gerçekleri yaşamla özdeşleştirmeye çalışmak, doğru bir tutum değildir.
D) Yaşamdan alınan öğeler, yazarın yüreğinde ve kafasında yemden biçimlendirilmezse yazınsal bir yapıta dönüşemez.
E) Düş gücüyle oluşturulmamış bir yapıt, gerçek anlamda yazınsal bir yapıt sayılamaz.

10-(I) Dünyada kullanılan **ilk madenî para**, Çin'de MÖ 900'lü yıllarda deniz kabuğu biçiminde yapılmıştır. (II) Standart ağırlığa, dolayısıyla bir **birim değere sahip ilk sikkeler** ise MÖ 600'lü yıllarda Lidyalılar tarafından kullanılmaya başlanmıştır. (III) Lidya sikkelerinde **kullanılan hayvan, insan ve bitki motifleri** yerlerini zaman zaman **tanrı ve tanrıçalara** bırakmıştır. (IV) **Saf altın ve gümüş karışımı bu sikkeler**, dünyanın ilk madenî paraları olarak **ticarete takas yerine satın alma yöntemlerinin** yaygınlaşmasını sağlamıştır. (V) Lidyalıların mal ve hizmet alımında sikke kullanımı, iş hayatında yarattığı ticari düzen nedeniyle daha sonra Anadolu'ya hâkim olan Persler tarafından da devam ettirilmiştir. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?** A) I B) II C) III* D) IV E) V

11- ----. Bütün yapıtlar kendilerinden önceki yapıtlarla yapılmış bir konuşmanın izlerini taşır. Dostoyevski İnsancıklar'da Gogol'la tartışır. Kafka, Dönüşüm'de Dostoyevski'nin elli yıl önce sorduğu soruyu, "İnsan mıyım, yoksa böcek mi?" sorusuyla cevaplar. Oğuz Atay romanlarını yaralı Don Kişotların, yeraltında yaşayanların, hamam böcekleri ve metamorfozların yankılandığı bir vadide yazar. **Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
A) Her anlatı çoktan kabul edilmiş doğruların üzerinde yükselir
B) Her yazar önceden düğümlemiş metinlerin ilmeğini çözer
C) Her yapıt, olay örgüsü açısından biricik olmak için yola çıkar
D) Edebî yapıtlar, yazarının iç hesaplaşmasının bir aynadır
E) Hiçbir yapıt boşluğa doğmaz; akan nehre sonradan eklenir*

12-Sağlık personelinin, **bilimsel verilere dayalı tanımlar koymasının yanında**, kendi düşüncelerini halka tam olarak anlatabilmesi için **sağlıkla ilgili kavramların yerel karşılıklarını bilmesinde zorunluluk** vardır. Halkın kullandığı sözcük ve deyimleri bilmek, yalnızca onlarla anlaşmaya değil; onların düşüncelerini, inanışlarını, değer yargılarını, kısaca kültürlerini anlamaya da yardım eder. Kültürel özellikleri dikkate almayan bir sağlık hizmeti verimli bir biçimde gerçekleştirilemez. **Bu parçada vurgulanmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?** A) Tıpla ilgili deyim ve kavramları yerli yerinde kullanan sağlık personeli daha başarılı olmaktadır.
B) Sağlık personeli çok yönlü bir eğitimden geçirilmelidir.
C) Sağlık hizmetlerinde başarı için halkla birlikte çalışmak gerekir.
D) Sağlık hizmetlerinde, **çağdaş tıp anlayışının yanı sıra doktor ve hasta iletişiminin kurulmuş olması da önemlidir***
E) Halka sağlık hizmetleri sunulurken kişilerin farklı özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

13-Japongülleri, **her sabah yüzlerce çiçekle** ala boyanırdı. Dil büyüklüğünde **beş yapraktan oluşan çiçeklerin tomurcukları** sabahları hızla **açılır**, akşamları aynı hızla **kapanırdı**. Solan çiçekler, bir sonraki gün ağacın altındaki toprağa **kızılımsı bir ölüm damgası vururdu**. Bu hızlı değişim, beni **hüzünlendirir, içimi karartırdı**. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?**
A) Söz sanatlarına başvurulmuştur.
B) Gözlem gücünden yararlanılmıştır.
C) **Söylenenler, örneklerle zenginleştirilmiştir.***
D) Olaylar, oluş sırasına göre anlatılmıştır.
E) **Deyimlere** başvurularak anlatım güçlendirilmiştir.

14-I. **Bu sürenin sonunda** sadece meyvenin ortasındaki **tohum kalır**.
II. **Kabuktan çıkan bu meyveler** yaklaşık bir hafta, yavaş akan bir su içerisinde bekletilerek **etli kısmının tohumdan ayrılması sağlanır**.
III. **Bu tohumlar** da beyaz karabiber olarak satışa sunulur.
IV. **Bunun için**, iyice olgunlaşmış **meyvenin dış kabuğu soyulur**.
V. **Beyaz karabiber üretmek için olgun biber meyveleri** kullanılır.
Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?
A) I.* B) II. C) III. D) IV. E) V. (V-IV-II-I-III)

15-Peyami Safa'yla Halide Edip Adıvar'ı karşılaştıran bir eleştirmenimiz şöyle diyor: Matmazel Noraliya'nın Koltuğu da Sinekli Bakkal gibi, mistik bir dünya görüşünün savunulduğu birromandır. Ancak, Adıvar, klasik roman tekniğini kullanırken Peyami Safa, XIX. yy. sonlarında beliren yeni bir roman tekniğiyle yazar. Bu yeni roman anlayışında, anlatım tekniğinin ve bakış açısının önemi büyüktür. Çünkü modern diyebileceğimiz romancılara göre, geleneksel romanla yeni roman arasındaki önemli fark, **geleneksel romanın "anlatma" yöntemine, ötekinin "gösterme" yöntemine ağırlık vermesidir**. **Gösterme yönteminde** yazar, **anlatma yönteminin aksine anlatıcı olarak aradan çekilir**; anlatmanın yerini yaşatma alır. Böylelikle roman, okuyucuyu olayların içine taşıyan, etkili ve gerçekçi bir nitelik kazanır. **Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılabilir?**
A) H.Edip Adıvar'ın romanları, P.Safa'ninkilerden daha başarılıdır.
B) **Anlatma yöntemiyle oluşturulan romanlarda olaylar yazarın bakış açısından verilir.***
C) Türk romanında en başarılı dönem XIX. yy. sonlarıdır.
D) Romanın, okuru etkileme gücü, onun dil ve anlatımına bağlıdır.
E) Roman, sanatsal değerini romancının kişiliğinden alır.

16-Sanmıyorum. İşin doğrusu, **sahne sizi terk etmeden sahneyi sizin terk edebilenizdir**. Daha doğrusu, geçen her yılla boynu biraz daha bükük, biraz daha küçük bir role **razi** olarak **sürüklenmektense sanatınızın doruğunda iken "Kendi arzumu çekiliyorum."** diyebilmektir. **Bu sözler, hangi soruya karşılık olarak söylenmiş olabilir?** A) Sahneyi kendi isteğinizle mi bıraktınız?
B) Sahneyi bırakmanız çevrenizde olumlu karşılandı mı?
C) Eskimek İstemediğiniz için mi sahneden çekildiniz?
D) **Sahneyi biraz erken bırakmadınız mı?***
E) Sahneden tam zamanında çekildiğinize inanıyor musunuz?

17-Sözlü kültürümüzde **halk hikâyeciliği geleneği** çok köklüdür. Leyla ile Mecnun'u, Kerem ile Aslı'yı duymayanımız; onlardan hoşlanmayanımız yoktur. Bu **hikâyeleri dinlerken çoğu zaman kendimizi kahramanların yerine koyarız**. Çünkü bu hikâyeler bizi anlatır. Anlatıcı, "Ben böyle severim." demeye getirirse öfkeleniriz. -
----. **Bu parçanın sonuna, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?** A) **Bu yüzden** halk hikâyesinde anlatıcı kendini anlatmamalı, anlatsa bile gizlemelidir*
B) Sanatçı, kendinin-izleyicisinin duygularını dengeleyebilmelidir
C) Sanatçı; kendisi için neyin iyi-güzel olduğunu belirtmelidir
D) Anlatıcı, gerçeği bir süzgeçten geçirerek dinleyiciye sunmalıdır
E) İşte bu sebeple anlatıcı, anlatırken kahramanları tazelemelidir

18-Hem uluslararası hem de disiplinler arası alanda yapılan verimli bir alışveriş olarak değerlendirilecek **uyarlamalar, tahmin edileceği üzere öyle bir çırpıda ortaya çıkmaz**. **Bir eseri sahneye taşımak için önce yazarından izin almak gerekir. Sonra da sıra, eseri sahne diline çevirecek yetkin bir kaleme emanet etmeye gelir**. Söz konusu öyküye durum farklıdır ama romanda birtakım değişikliklerin yapılması kaçınılmazdır. Çünkü **romanın bütünüyle sahneye taşınması hem teknik açıdan hem de zaman açısından imkânsızdır**. Birtakım kısaltmalar yapmak gerekir. Bunlar yapılırken **hayattaysa yazarıyla sık sık görüşülür**. Değilse romanın ana hatlarına sadık kalarak yönetmenin yorumu öne çıkarılır. Eserin yazıldığı dönemin özellikleri kadar, sahneleneceği dönemin, izleyecek toplumun kültürel özellikleri ve içinde bulunduğu şartlar da göz önüne alınmalıdır. **Bu parçada, uyarlamalarla ilgili hangisine değinilmemiştir?**
A) **Bir ön hazırlık çalışması yapılması gerektirdiğine**
B) **Dil konusunda belli ölçütlere dayanlı düzeltmeler yapıldığına***
C) **Bazı edebî tür kullanımı için ayrıntılı çalışma yapmak gerektiği**
D) **Sahneye uygun hâle getirecek kişinin etkisine**
E) **Çok emek isteyen bir uğraş olduğuna**

19-Organik tarım, 1980'li yıllarda Avrupa'da hızlı bir gelişme göstermiştir. Bu gelişmelerin ardından Türkiye'den ürün ithal eden ülkeler, Türk üreticisinden de aynı özellikte ürün istemeye başlamışlardır. Türk üreticisi ve ihracatçısı bu istekleri dikkate almak durumunda kalmış ve üretim biçimini değiştirmiştir. Bu tarım, 2000'li yıllara kadar ülkemizde tamamen yurt dışı taleplerine göre biçimlenmiş ve yürütülmüştür. İç piyasadan gelen taleplerin üreticiyi etkilemesi bu tarihlerden sonra olmuştur. **Bu parçaya göre, Türkiye'de organik tarımın başlamasında aşağıdakilerden hangisi daha etkili olmuştur?** A) Türk insanının tüketim alışkanlıklarının değişmesi

- B) Avrupa'daki üreticilerin organik tarımda başarılı olması
C) Son yıllarda uygulanan yeni tarım politikaları
D) İç piyasadaki tüketicinin üretici firmaları etkilemesi
E) İhracat yapılan ülkelerin taleplerinin değişmesi*

20-On dokuzuncu asırda, romantizmin doğuş yıllarında halk kültürüne ve tarihe büyük bir ilgi uyanmıştı. Batı'da. Bunun sonucunda müzikte, resimde, romanda ve şiirde Avrupa'da önceki dönemlerden farklı olarak pek çok büyük eser ortaya çıkmıştı. Ancak, bizde halk kültüründen yola çıkmış gibi görünen şairlerimiz, ne yazık ki halkın hafızası olan tarihle, tarih içinde oluşan kültürümüzle hemen hemen hiç ilgilenmeyerek yüzeysel bir edebiyat ortaya koydular. **Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada değinilen durumlardan biri değildir?** A) Romantizm akımının bir sonucu olarak nitelikli sanat ürünlerinde artış görülmesi

- B) Batıda, geçmişle bağ kuran sanatçı eserlerinin derinlikli olması
C) Ülkemizde şairlerin, şiirlerini üretirken başka milletlerin birikimlerinden yararlanması*
D) Kültür-tarihe ilgi konusunda ülkemiz-Batı arası farklar olması
E) Romantik dönemde geçmişe merakın artması

21-"Şiirlerini bütün yönleriyle tanıdığımız bir şairin daha önce hiç okumadığımız bir şiirini elimize aldığımızda, kalabalık bir caddede bir arkadaşın koluna girmenin, onunla nereye kadar gideceğimizi bilmenin rahatlığını duyarız. Burada söz konusu olan, onun dünyasına yakınlığımızdır. Yani onun, sözcükleri yoğurarak, değişik anlamlar yükleyerek oluşturduğu şiirsel dünyayı tanımış olmamızdır." **Bu parçada anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Şairler şiirlerinde yeni sözcükler kullanmak istemezler,
B) Bir şiiri ilginç kılan, şairin kullandığı imgelerin özgünlüğüdür.
C) Okuyucu, okuduğu her şiirde kendi dünyasını bulmak ister.
D) Şairlerin yazdığı her yeni şiir, öncekilerden güzeldir.
E) Şairin şiir özelliğini iyi bilen okur, onun yeni şiirini yadırgamaz.*

22-Rönesans, bilim tarihinde karşılaşılan birkaç özel zaman diliminden biridir ve insanlık tarihi boyunca böyle birkaç özel gelişme dönemi yaşanmıştır. Bu dönemin daha belirgin bir şekilde gündemde tutulmasının nedeni ise ortaya çıkan gelişmelerin diğer zaman dilimlerindekilere göre insanın gündelik yaşamını düşünsel, dinsel ve estetik açılardan çok daha fazla etkilemiş olmasıdır. Rönesans kabaca Orta Çağ ile Modern Çağ arasında geçen değişim süreci olarak tanımlanabilir. Ancak Orta Çağ birdenbire sona ermediği gibi Modern Çağ da aynı anda başlamamıştır. Ayrıca Orta Çağ'ın bitişi ile Modern Çağ'ın başlangıcı her ülkede aynı şekilde yaşanmamıştır. Dönemsel tanımlamalar ne bütün ülkeler için ne de bir ülkenin tümü için geçerlidir. Çünkü belli bir zamanda yaşayan insanlar birbirlerinin düşünsel çağdaşı değildir. **Bizim çağdaşlarımızdan bir kısmı Rönesans'a bile yetişememiş ve hâlâ Orta Çağ'da yaşamaktadır.**

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Rönesans'ın hangi dönemleri içine aldığına
B) Rönesans'ın insanlık için taşıdığı öneme
C) Rönesans'ın hangi yönleriyle önceki dönemlerden ayrıldığına
D) Tarihi değişimlerin toplumlar için eş zamanlı olduğuna*
E) Kimi insanların içinden geçtiği zamanın gerisinde kaldığına

23-(I) Dünyada petrol için yarışan ülkelere son yıllarda bir yenisi eklendi. (II) Çin, 1990'lara kadar kendi ihtiyacının büyük bölümünü karşılayabilecek kadar petrol üretiyordu, ancak ulaşım ve plastik üretiminde başını alıp giden artış, Çin'in petrol tüketimini iki katına çıkardı. (III) Petrol ihracatının bu denli artmasıyla Çin, Angola ve Sudan gibi petrol zengini ülkelerin desteğini kazanmak için onlara yatırım yapıyor. (IV) Çin'in petrol talebi tüm dünyada petrol fiyatlarını durmadan yükseltiyor. (V) Kimi zaman rekor boyutlara ulaşan bu yükseliş, dünyanın her yerindeki sürücülerini isyan ettiriyor. **Yukarıdaki cümlelerin hangisinde sonuç, nedeniyle birlikte verilmemiştir?**

- A) I.* B) II. C) III. D) IV. E) V

24-İnsanlar, yetişkinlik dönemlerinde Charles Dickens'ın *İki Şehrin Hikâyesi*, *Kasvelli Ev*, *David Copperfield* adlı romanlarını okumaya gerek görmüyorlar. Oysa Dickens, dünyada roman dendiğinde akla gelen ilk isim olmasa bile ilk beş isimden biridir. *David Copperfield* adlı romanın ise, acıklı bir öyküsü vardır; ancak bu yapıt, yalnızca acıklı bir öykü olarak nitelendirilemez. Anlatılanlar, toplumda öyle bir etki yaratmıştır ki İngiltere'de çıraklıkla ve çalışan çocuklarla ilgili yasaların değiştirilmesini sağlamıştır. **Bu parçaya göre *David Copperfield* adlı romanın asıl önemi nedir?** A) Duyulara seslenmesi

- B) Büyüklerin de okuyacağı nitelikte olması
C) Yayınlandığında çok ilgi uyandırması
D) Yapıtın ününün yazarın önüne geçmesi
E) Toplumsal yaşamda önemli bir değişikliğe yol açması*

25-Mekânların edebiyat yapıtlarına yansıyor onlarla soluk aldığı bilinen bir gerçektir. Evler, balkonlar, sokaklar, kaldırımlar, mahalleler yazarın dünyasında yepyeni bir gerçekliğe dönüşür. Parklar, müzeler, sinemalar, tiyatrolar, kütüphaneler yapıtlardaki kentsel mekânların farklı formlarıdır. Kırsal yaşamın kendine özgü dünyası ise edebiyat yapıtlarında, kasaba ve köy gerçekleri anlatılırken verilir. Trenler, uçaklar, hızın içindeki yolculuklar hayatımızın edebiyata yansıyan önemli bir boyutunu oluşturur. Yol da başka bir mekândır. **Ada, insanın içine dönüşünün, yalıtılmışlığın ve yalnızlığın sembolü; deniz, öteleri, ıleriyi, özgürlüğü anlatmada yararlanılan özel bir mekândır. Bütün mekânları anlamlı kılsa yazınsal yaratılardaki kişilerin kendine özgü yapıları ve bunların evrensel yaşam enerjisiyle anlatılmasıdır. Edebiyat yapıtlarındaki mekânların anlatıldığı bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?**

- A) Değiştirilip dönüştürülerek yansıtıldığına
B) Toplumsal ilişkileri biçimlendirmedeki etkisine*
C) İşlenecek konuya uygun olarak seçildiğine
D) İnsanla bütünleşince işlevsellik kazandığına
E) Simgesel nitelik taşıyabildiğine

26-Bugünkü Yakut Türklerinin yaşadığı yerleri, bir dönemde harita mühendisleri incelemişler. Çekirdeği buz kütlesi olan çok sayıda tepe varmış burada. Mühendisler hepsine aynı adı vermişler: Bulgunyak. Sonra haritalar Bilim Akademisinde incelenirken bu ad dikkat çekmiş. Araştırmacılar, "Neden bu tepeler aynı adı taşıyor?" diye sormuşlar haritaları çizen mühendislere. Onlar da cevaplamış: "Hangi tepenin adını sorduysak Yakut halkı hep "Bulgunyak." diye cevapladı, o yüzden..." Bir süre sonra Yakut Türkçesi-Rusça sözlüğü hazırlanırken anlaşılma ki Yakutçada "bulgunyak" "Bilmiyorum." demekmiş. **Bu parçada aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?**

- A) İletişimde dilin önemi* B) Dildeki adlandırmaların türleri
C) Dil öğrenmenin zorluğu D) Bilim insanlarının özverisi
E) Dillerin geçirdiği aşamalar

27-Bu eser, müzik-edebiyat birlikteliğinin yeni bir örneği olarak kuşkusuz benzerlerinden bir adım önde. Arka planda ele aldığı dönemi, İstanbullu orta sınıftan bir gencin yaşadıkları bağlamında, ayrıntılardan yola çıkarak anlatmış. Türkçe popun kendine özgü şarkılarının yankılandığı bir müzik tarihiyle, romanını farklılaştırmayı başarmış. Rahat anlatımıyla hızlı ve zevkli bir okuma vadediyor eser. **Bu parçada, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

- A) Eserini okunması kolay bir dille yazdığına
B) Eserini oluştururken iki ayrı sanat dalından yararlandığına
C) Belli bir yaştaki okur kitlesinin ilgisini çekmeyi amaçladığına*
D) Bir zaman aralığında olanları, bir karaktere göre anlattığına
E) Müziğin belli bir türünün geçmişteki örneklerine başvurduğuna

28. ve 29. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

Geleneksel tiyatro başlığı altında genellikle kukla, meddah, Karagöz, orta oyunu ve köy seyirlik oyunu gibi gösteri türleri yer alır. Şarkı, dans ve söz oyunlarına dayanan geleneksel tiyatro yazılı bir metne dayanmaz. Geleneksel tiyatrodaki güldürü öğesi ön plandadır. Genellikle sahnemiz bir tiyatrodur. Bunlardan seyirlik köy oyunlarının kökeni tarih öncesi bolluk törenlerine ve ilkel inançlara uzanır. Bunlarda Türklerin Orta Asya'dan getirdikleri inançların izleri olduğu gibi, Anadolu'da daha önce yaşamış olan toplulukların kültürlerinin de katkısı vardır. Bu oyunların başlangıçta amaçları zamanla değişmiş olsa bile, Türk köylüsünün bu geleneği sürdürdüğü görülür. Geleneksel Türk tiyatrosunun üç dalından biri olan orta oyunu (diğerleri karagöz ve meddah) üzerine kapsamlı bir inceleme olan **Ortaoyunu adlı kitap, bugüne kadar yazılı metinlerine ulaşılabilen yirmi beş oyunun yer aldığı**, gösteri sanatları tarihimizin klasik bir kaynağıdır. Orta oyununun tarihçesi, oyun yerinin özelliği, oyun dağılımı, oyunun bölümleri, kişileri, karakteristik özellikleri ile orta oyununa ilişkin tartışmaların yer aldığı giriş bölümünden sonra ilk ciltte dokuz, ikinci ciltte on altı oyunun metni verilmiştir. Son ustalarını yitirdiği yüzyılın ortalarından bugüne temaşa dünyamızın gittikçe daha az hatırladığı, dolayısıyla ilgi alanımızın dışına çıkan bir olgu durumunda olan orta oyununun, bu anıtsal çalışmayla kültür tarihimizdeki yeri saptanmış ve orta oyunu geleceğe armağan edilmiştir.

28-Bu parçada bahsedilen eserle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Geleneksel Türk tiyatrosunun karagöz ve meddah dallarıyla ilgili bilgi içermemektedir.
B) Orta oyunuyla ilgili farklı görüşler bir araya getirilmiştir.
C) Orta oyunuyla ilgili teorik ve pratik bilgiler içermektedir.
D) Günümüzde orta oyunu oynanabilmesine imkân tanıyacak şekilde detaylı hazırlanmıştır.
E) Tanınmış orta oyunu ustalarıyla ilgili bilgiler içermektedir.*

29- Bu parçadan yola çıkılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Geleneksel Türk tiyatrosunun meddah ve karagöz dallarıyla ilgili yazılı metinler mevcut değildir.
B) Orta oyununda, yazılı metni bulunamayan oyunlar vardır.*
C) Geleneksel Türk tiyatrosunun üç dalı da son ustalarını yitirmiştir.
D) Metinleri yeni ortaya çıkarılan oyunların eserin üçüncü cildinde yer alması beklenmektedir.
E) Orta oyunu, geleneksel Türk tiyatrosunun en bilinen dalıdır.

30. ve 31. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

(I) Kar ve dolu arasındaki fark oluşum süreçlerinden kaynaklanıyor. (II) Kar, sıcaklık 0°C'nin altına düştüğünde havadaki su buharının aniden soğuyarak katı hâle geçmesi ve oluşan küçük buz kristallerinin birleşmesiyle ortaya çıkan bir yağış türüdür. (III) Küçük buz kristalleri havadaki küçük bir parçacığın, örneğin bir toz taneciğinin üzerinde birikir ve büyüdükçe yere doğru düşmeye başlar. (IV) Kar taneleri sıcaklığı 0°C'nin biraz üstünde olan nemli havanın içinden geçip yere doğru düşerken dış yüzeyi bir miktar erir ve bu nedenle başka kar taneleriyle bir araya gelebilirler. (V) Bu daha büyük kar tanelerinin oluşmasına neden olur. (VI) Kuru ve soğuk bir havada toz hâlinde, daha küçük kar taneleri oluşur. (VII) Dolu ise bulutların içindeki yuvarlak veya düzensiz şekilli buz parçacıklarıdır. (VIII) Bulutların içindeki yağmur damlacıklarının bir fırtına sırasında yükselmesi nedeniyle aniden soğuyarak donması sonucu oluşur. (IX) Bunların yukarı ve aşağı yönlü hareketleri sırasında buz parçacıklarının yüzeyinde daha fazla su birikirse portakal büyüklüğünde dolu yağabilir. (X) Dolu tanelerinin büyüklüğü, bulutun içindeki suyun miktarına ve bulutun ne kadar yükseğe ulaştığına bağlı olarak değişir.

30-Bu parçaya dayanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Dolu, buluttaki yağmur damlacıklarının aniden soğuması sonucu oluşur.
B) Kar taneleri, ufak buz kristallerinin birbirine yapışmasıyla büyür.
C) Bulutun taşıdığı su miktarının, dolu parçacıklarının boyutu üzerinde etkisi vardır.
D) Büyük kar tanelerinin oluşması için havanın nemli olması gerekir.
E) Dolunun oluşumu için havada asılı partiküllere ihtiyaç vardır.*

31-Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) II. cümlede, kar ve dolu arasındaki farka dair ayrıntılı bilgiler verilmiştir.
B) IV. cümlede, ortaya çıkan bir durum, nedeniyle birlikte verilmiştir.*
C) VII. cümlede, kar tanelerinin oluşması için, sıcaklığın ne kadar olması gerektiğine dair bilgiler verilmiştir.
D) VIII. cümlede, buz parçacıklarının yüzeyinde daha fazla su birikmesi için gerekli hava şartları verilmiştir.
E) X. cümlede, bulutların içindeki yağmur damlacıklarının bir fırtına sırasında yükselmesinden söz edilmiştir.

32. ve 33. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

İrânî şair Ömer Hayyam'ın Rubaiyat'ının bir kopyası, 12 Nisan 1912 gecesi Titanic ile birlikte battı. Rubaiyat, geminin hareketinden on iki gün önce nadir kitaplar açık artırmasında oldukça yüksek bir fiyata satılmış ve New York'taki sahibine ulaştırılmak üzere Titanic'e verilmişti. Pekî, 1860'ta ünlü doğu bilimci FitzGerald'ın Viktoryen yorumlar ekleyerek çevirdiği Rubaiyat'ın bu kopyası neden bu kadar pahalıydı? XX. asırda İngiltere'nin en ünlü kitapçılarından Sutcliffe ve Sangorski, Orta Çağ'ın değerli maden ve mücevherle süslü kitaplarından ilham alarak özel baskı kitaplar hazırlamaktaydı. Söz konusu kitapçılar, İngiliz ciltçilere FitzGerald'ın çevirdiği Rubaiyat'ın özel baskısını sipariş etmişti. Baskısı iki yılda tamamlanan kitabın ön kapağına kuyruğu mücevherlerle, etrafı Orta Çağ İrân el yazmalarında rastlanan desenlerle süslenmiş bir tavus kuşu işlenmişti. Kitabın süslemeleri için binden fazla mücevher ve altı yüz yaprak altın kullanılmıştı. Rubaiyatın kâğıttan olmasa bile süslemesinde kullanılan bu mücevherlerin ve altınların hâlâ Titanic'te olduğu, kitabın süslü deri kapağının ise yüz yıldan fazla zaman geçmesine rağmen hâlâ korunduğu tahmin ediliyor.

32-Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sutcliffe ve Sangorski, nadir Doğu yazmalarının tıpkı baskımlarını yapan kitapçılarıdır.*
B) Titanic'le birlikte batan eşyalar arasında özel baskı bir kitap da bulunmaktadır.
C) Orta Çağ Dönemi ciltçiliği, daha sonraki dönemlerde tasarlanan kitaplara ilham olmuştur.
D) XX. yüzyıl İngiltere'sinde değerli taş ve madenlerle bezenmiş özel baskı eserler üretilmiştir.
E) Rubaiyat'ın kapağında malzemelerin dış etkenlere karşı korunaklı olduğu düşünülmektedir.

33- Bu parçada Rubaiyat hakkında aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Maddî değeri yüksek bir nüsha olduğuna
B) Farklı coğrafyalarda yaşayan kişilerce ilgi gördüğüne
C) Tanınmış bazı kitapçılar tarafından talep edildiğine
D) Cilt süslemesinde Doğu sanatından yararlandığına
E) Çevirisinin aslına bağlı kalmarak yapıldığına*

TEST-39=1-B 2-E 3-B 4-A
5-D 6-C 7-E 8-D 9-B 10-C 11-E
12-D 13-C 14-A 15-B 16-D 17-
A 18-B 19-E 20-C 21-E 22-D
23-A 24-E 25-B 26-A 27-C 28-
E 29-B 30-E 31-B 32-A 33-E

TEST UZUNLUĞU: 3713 SÖZCÜK
TAVSİYE SÜRE: 35 DAK.
OKUMA HIZI: DAKİKADA 106 KELİME
SİZİN SÜRENİZ: ---- DAKİKA
DOĞRU ----- / YANLIŞ -----